

LETE-TEKNIKK

Det var allmenn enighet blant forskere på mikrometeoritter fram til 2016 om at det ikke var mulig å finne dem på jordkloden, unntatt i ekstremt rene områder som Antarktis.

Det til tross for at de må finnes i store mengder. Årsaken til at man mente dette var at det i alle områder med menneskelig bebyggelse, transport og aktivitet finnes milliardvis av menneskeskapt partikler som vil være til forveksling like.

Det kom derfor som en stor overraskelse at en nordmann, attpåtil amatør og jazzmusiker, klarte nettopp dette i 2015.

Det viser seg at flertallet av mikrometeorittene faktisk er nokså særpregede og lar seg med litt trening og en god stereolupe kjenne igjen.

Det man trenger for å lete er ikke så mye eller dyrt utstyr, med unntak av mikroskopet, helst en stereolupe. På resten kommer du langt med et par hundrelapper. Det viktigste du trenger er likevel tid og tålmodighet. Har du alt dette, er det store muligheter for at du etter hvert kommer til å finne en mikrometeoritt!

Basisutstyret er: en neodymmagnet, sil, kost, glidelås-plastposer, spisse trestikker, fx tannpirkere, og ellers litt bøtter, baljer, fat og kjøkkenutstyr. Tilgang til rennende vann.

Selv om man i prinsippet kan finne en MM hvor som helst, viser erfaring at sjansen er best i høyden, gjerne på flate tak, evt. i takrenner. Jo eldre et tak er, og jo mindre «renholdt», jo større er sjansen for å finne noe. På et flatt tak har gjerne vind og nedbør allerede «sortert» materialet slik at det har samlet seg visse steder. Fx rundt et sluk eller i hjørner og kanter. Her kan man samle opp materiale - enten ta med

alt, eller bruke en magnet og ta ut det magnetiske materialet hvis det er tørt og fint.

Ca. 80% av mikrometeorittene er magnetiske. Videre samles alt materialet i en balje eller bøtte, alt etter mengde. Dette tilsettes vaskemiddel (type oppvaskmaskin) og vaskes og skylles gjentatte ganger helt til vannet er blankt. Da har man samtidig fjernet alt som flyter opp. En MM er en liten stein, og vil synke ned. Det materialet man sitter igjen med er mineralsk, og tørkes. Når det er tørt, siles de største partiklene unna. Det fungerer med en tesil eller kjøkkensil, men aller helst laboratorium-siler som kan plukke ut den mest aktuelle størrelsen: mellom 0,2 og 0,4 mm. De fleste MM ligger på +/- 0,3 mm i diameter. Så er det bare å bruke magneten, løfte over magnetisk materiale til et tefat, lokk, petriskål e.l. og starte letingen! Tannpirkere gjør nytten til å flytte partiklene. Skal man plukke ut et funn og flytte over i en boks, fukter man en av trestikkene slik at mikrometeoritten eller steinen fester seg. Løsnes igjen med den tørre pinnen. Letingen i stereolupe er tidkrevende men meditativ og passer godt til å lytte til musikk eller en lydbok. På forhånd er det lurt å sette seg inn i hvordan MM kan se ut, her finnes det bøker, og på FB-sida *Project Stardust* er det rikelig med bilder.

Den typen man statistisk vil finne først, er en svart med striper som i et garnnøste - gitterolivin. Men det finnes flere typer, se eget oppslag.

